

अनुसूची - २
(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ सँग सम्बन्धित)

मनहरी गाउँपालिका

मनहरी राजपत्र

खण्ड : २ संख्या : १८ मिति : २०७५/१०/१५

भाग - २

मनहरी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिका अध्यक्षबाट प्रमाणिकरण मिति २०७५/१०/०७

आदिवासी जनजाती (गठन तथा कार्य संचालन) कार्यविधि, २०७५

आज्ञाले,
बिशकसेन ढकाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

dgx/l ufPKflnsf cflbjf; L hghfl t ; dGj o ; ldl t
-u7g tyf sfo{ ~rfng_ sfofj lw @)&%

प्रस्तावना :

नेपालको संविधानले सामाजिक न्यायमा आधारित समावेशी विकासको अवधारणालाई आत्मसात गरेको परिप्रेक्ष्यमा संविधान र अन्य मौजुदा कानून तथा यस गाउँपालिकाद्वारा आ.व ०७५/०७६ मा स्वीकृत गरेको नीतिमा उल्लिखित प्रावधानहरूलाई कार्य रूपमा रुपान्तरण गरी उक्त वर्गलाई विकासको मूल प्रवाहमा ल्याउन विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरू बीच समन्वय कायम गरि उक्त कार्यक्रमहरूलाई पारदर्शी, जनमुखी, उत्तरदायी र प्रभावकारी बनाउन आदिवासी जनजातिसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा सहयोग र समन्वय गर्न गाउँ तहमा समन्वय समिति गठन गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि मनहरी गाउँपालिकामा आदिवासी जनजाति क्षेत्रलाई अगाडी वढाउने कार्य गर्न मनहरी गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन २०७४ को दफा ४ बमोजिम मनहरी गाउँपालिकाको मिति २०७५/१०/०७ गते वसेको बैठकको निर्णय बमोजिम यो कार्यविधि स्वीकृत गरि लागु गरिएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधिको नाम “मनहरी गाउँपालिका आदिवासी जनजाति समन्वय समिति (गठन तथा कार्यसञ्चालन) कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-
 - (क) “अध्यक्ष” भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।
 - (ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले दफा ६ बमोजिमको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ।
 - (ग) “गाउँपालिका” भन्नाले मनहरी गाउँपालिकालाई जनाउने छ।
 - (घ) “कार्यपालिका” भन्नाले गाउँपालिकाको कार्यपालिका सम्झनुपर्छ।
 - (ङ) “गाउँ सभा” भन्नाले संविधानको धारा २२२ को उपधारा (१) बमोजिमको गाउँ सभा सम्झनु पर्छ।
 - (च) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्झनुपर्छ।
 - (छ) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिकाको वडा समितिमा निर्वाचित वडा अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।
 - (ज) “आदिवासी जनजाति” भन्नाले आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय प्रतिष्ठानले तोकेको जातिहरूलाई बुझाउछ।
 - (झ) “समिति” भन्नाले यस कार्यविधि अनुसार गठन हुने आदिवासी जनजाती गाउँ समन्वय समिति सम्झनु पर्छ।
 - (ञ) “सदस्य” भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनु पर्छ। सो सब्दले अध्यक्ष र उपाध्यक्षलाई समेत जनाउदछ।
३. समितिको गठन : आदिवासी जनजाति गाउँ समन्वय समितिमा देहायका सदस्यहरू रहनेछन् :-
 - (क) गाउँपालिकाको अध्यक्ष -अध्यक्ष
 - (ख) कार्यपालिकाले मनोनित गर्ने एक जना कार्यपालिका महिला सदस्य -समन्वयकर्ता
 - (ग) गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गर्ने गाउँपालिका भित्रका आदिवासी जनजाती समुदायको हक, अधिकार र विकासका क्षेत्रमा क्रियाशील एक जना अपाङ्ग व्यक्ति -उपाध्यक्ष

- (घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य
- (ङ) सामाजिक विकास समितिको संयोजक - सदस्य
- (च) स्थानीय तहको निर्वाचनमा भाग लिएका राजनीतिक दलहरू मध्येबाट सबैभन्दा ठुलो दलबाट-२, र त्यसपछिको दोश्रो ठुलो दलबाट-१ पर्ने गरि उनिहरूले सिफारिस गरि पठाएका तीन जना आदिवासी जनजाति प्रतिनिधि - सदस्य
- (छ) गाउँपालिकामा रहेका आदिवासी जनजाति व्यक्तिहरूलाई समेटिने गरी गाउँपालिकाले मनोनित गर्ने २ जना महिला - सदस्य
- (ज) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी -सदस्य सचिव

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:- समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) आदिवासी जनजातिको विकासका सम्बन्धमा सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रका कार्यक्रमहरूको निरीक्षण, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गरी नियमितता, मितव्ययिता, पारदर्शिता र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न गाउँपालिका मार्फत सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने,
- (ख) आदिवासी जनजातिहरूको गाउँमा खण्डीकृत तथाङ्कहरू तयारी एवं अद्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने, गराउने,
- (ग) सहभागितामूलक योजना तर्जुमा पद्धतिमा लक्षित वर्गको सहभागिता सुनिश्चित गर्न सहजीकरण गर्ने,
- (घ) स्थान विशेषका आदिवासी जनजातिहरूको समस्या पहिचान गरी समाधान पहिल्याउन स्थानीय स्तरमा कार्यरत सरकारी, गैरसरकारी र सामाजिक संघ संस्थाहरूलाई सक्रिय रूपमा परिचालन गर्ने, गराउने,

- (ङ) आदिवासी जनजातिलाई विकासको मूलप्रवाह माल्याउन गाउँस्तरीय क्षेत्रगत नीतिहरू तयार गरी गाउँ कार्यापालिकामा सिफारिस गर्ने,
- (च) आदिवासी जनजातिका लागि स्थानीय आवश्यकता अनुरूप कार्यक्रम एवं बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- (छ) गाउँमा आदिवासी जनजातिको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ, संस्था तथा यसका सदस्यहरूको क्षमता विकास र सशक्तीकरण गर्ने, गराउने,
- (ज) नेपालको संविधानमा अन्तर्निहित आदिवासी जनजातिहरूको हक अधिकार एवं कर्तव्य सम्बन्धमा सरोकारवाला निकायहरूलाई सुसूचित गर्ने,
- (झ) आदिवासी जनजातिको मौलिक पहिचान संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्दै सबै जातजाति, क्षेत्र र वर्गबीच सामाजिक सद्भाव अभिवृद्धि गर्ने । यसका लागि गाउँ स्थित सार्वजनिक निकाय, गै.स.स., नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, आदि परिचालन गर्ने,
- (ञ) आदिवासी जनजातीको विकास गर्न आवश्यक नीति नियम बनाइ गाउँ सभामा पेश गर्ने ।
- (ट) आदिवासी जनजातिको सशक्तीकरण एवं विकाससंग प्रत्यक्ष सम्बन्धित रहेका लक्षित कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने,
- (ठ) विकास निर्माणको विभिन्न चरणहरूमा आदिवासी जनजातिहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता, उत्थान तथा विकासका लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ लगायत अन्य कार्यान्वयनमा रहेका नियमावली, नीति, रणनीति, कार्यविधिहरूमा भएका व्यवस्थाहरूको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचित गर्ने गराउने,
- (ड) गाउँमा विभिन्न निकायहरूबाट आदिवासी जनजातिको लागि लक्षित कार्यक्रमहरूको बजेट तथा कार्यक्रमको स्थान र विषयगत क्षेत्र अनुसारको अभिलेख तयार गर्ने गराउने,

- (ढ) गाउँपालिकाबाट स्वीकृत विनियोजित ऐन अनुसार स्वीकृत बजेटमा बजेटबाट आदिवासी जनजाति वर्ग लाभान्वित हुने अवस्था सुनिश्चित गर्ने,
- (ण) गाउँमा स्थानिय सरकार, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित आदिवासी जनजातिको लागि लक्षित कार्यक्रमको कार्यान्वयनको अवस्था तथा कुल विनियोजित बजेटको बारेमा प्रचार प्रसार गर्ने ।
- त) गाउँपालिकाबाट स्वीकृत बजेटलाई कार्यान्वयन गर्नको लागी कार्यक्रमगत बजेट वाडफाड गरि गाउँकार्यापालिका तथा गाउँ सभामा पेश गर्ने ।
- थ) कार्यक्रम संचालन भएपछि रकम भुक्तानीको लागी अनुगमन गरि सिफारिस गर्ने ।

५. समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि :

- (१) समितिको बैठक १ वर्षमा कम्तीमा ६ पटक बस्नेछ ।
- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा तीन दिन अगावै समितिको सदस्य सचिवले बैठकमा छलफल हुने विषयसहितको सूचना सबै सदस्यलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) समितिको कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकका लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले बैठकको अध्यक्षता गर्ने छ ।

६. उपाध्यक्ष सम्बन्धी थप व्यवस्था :

- (१) समितिमा एक जना उपाध्यक्ष रहनेछ जसको नियुक्तिको निर्णय गाउँपालिका अध्यक्षबाट हुनेछ ।
- (२) उपाध्यक्षको पदावधि बढीमा २ वर्षको हुनेछ ।

७. उपाध्यक्षको सेवा, शर्त र सुविधा :

- (१) उपाध्यक्षले समितिको बैठकमा भाग लिए वापत गाउँ कार्यापालिकाको सदस्यले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउनेछन ।
- (२) समितिको उपाध्यक्षले कामको सिलसिलामा भ्रमण गर्दा गाउँपालिकाको अध्यक्षबाट भ्रमण आदेश स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । भ्रमण आदेश स्वीकृत गर्दा भ्रमण प्रयोजन समेत स्पष्ट रुपमा खुलाउनु पर्नेछ ।
- (३) समितिको उपाध्यक्षले भ्रमण गरी फर्केको पैंतीस दिनभित्र भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ । भ्रमण प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि गाउँपालिकाको वडा अध्यक्षले पाए सरहको भ्रमण भत्ता भुक्तानी गरिनेछ ।
- (४) समितिको बैठक बस्नु पर्दा पदाधिकारीहरुले समितिको बैठकमा भाग लिए वापत गाउँ कार्यापालिका सदस्यले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउनेछ । यस्तो भत्ता उपलब्ध गराउँदा गाउँपालिकाको प्रशासनिक खर्चको सीमा भित्र रही उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । तर उपदफा ५ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि समितिका पदाधिकारी बाहेक अन्य आमन्त्रित सदस्यलाई भत्ता उपलब्ध गराइने छैन ।

८. उपाध्यक्षको काम कर्तव्य दायीत्व :

निज नेपालको प्रचलित संविधान, कानून एवम् नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रति पूर्ण रुपमा वफादार हुनुपर्ने छ । राष्ट्रिय स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय स्वाधिनता, स्वाभिमान र

सामाजिक एवं साँस्कृतिक सद्भावको सम्मान, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्नु निजको दायित्व हुनेछ ।

९. थपघट र हेरफेर :-

मुलुकको आवश्यकता, प्राथमिकता एवं सन्दर्भलाई समेत मध्यनजर गरी मनहरी गाउँपालिकाले यस कार्यविधिमा आवश्यक थपघट तथा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

१०. बाधा अड्काउ फुकाउ:

यो कार्यविधि उल्लेख नभएको विषयमा कुनै नीतिगत व्यवहारिक वा कार्यसम्पादन सम्बन्धी समस्या आई परेमा गाउँ कार्यपालिकाले बाधा अड्काउ फुकाइ कार्य सम्पादन गर्न सहजीकरण गर्न सक्ने छ ।

११. बचाउ तथा खारेजी:

यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका कुराहरु, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ सँग बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ